

Wijzigingen in de Circulaire bodemsanering per 3 april 2012

Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen in de Circulaire bodemsanering 2009, zoals gewijzigd per 3 april 2012 op een rij gezet. Voor meer informatie over de beleidsmatige achtergrond van de wijzigingen, verwijzen wij u naar de begeleidende brief van het ministerie van I&M aan de bevoegde overheden Wbb:

[http://www.agentschapnl.nl/sites/default/files/bijlagen/Begeleidende_brief_Circulaire_bodemsanering_\(april_2012\).pdf](http://www.agentschapnl.nl/sites/default/files/bijlagen/Begeleidende_brief_Circulaire_bodemsanering_(april_2012).pdf)

- **Aanpassingen als gevolg van de inwerkingtreding van de Waterwet en Wabo**
Sinds de inwerkingtreding van de Waterwet per 22 december 2009 heeft de Wet bodembescherming (Wbb) niet langer betrekking op de sanering van de waterbodembodem. Paragraaf 1.2 van de circulaire gaat hier nader op in en geeft uitleg over de omgang met grensoverschrijdende verontreinigingen (deels water- en landbodembodem). Ook wordt in deze paragraaf de samenhang tussen de Wbb en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) omschreven bij voorgenomen bouwactiviteiten ter plaatse van een geval van ernstige bodemverontreiniging. In paragraaf 2.2 gaat het over bouwen in een niet ernstig geval van bodemverontreiniging.
- **Verwijzing naar de NTA 5755**
In paragraaf 3.4. wordt verwezen naar de NTA 5755, het nieuwe protocol voor nader onderzoek.
- **Saneringsdoelstelling bij mobiele verontreinigingen / gebiedsgericht grondwaterbeheer**
De belangrijkste wijziging van de Circulaire heeft betrekking op de invulling van de saneringsdoelstelling voor mobiele verontreinigingen. Een belangrijk onderdeel van de saneringsdoelstelling is de invulling van het begrip zoveel mogelijk beperken van risico's, het beperken van maatregelen en zo min mogelijk beperkingen in het gebruik van de bodem. De nieuwe Circulaire maakt een onderscheid tussen situaties waarbij de verontreiniging in het grondwater een risico vormt voor een kwetsbaar object en situaties waarin dit niet het geval is. Bovendien legt de circulaire een knip tussen de aanpak van de bron(zone) en de pluim en wordt de omschrijving 'stabiele eindsituatie' genuanceerd.
Verder introduceert de circulaire – vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wetwijziging voor gebiedsgericht grondwaterbeheer – naast de gevals-aanpak ook de cluster-aanpak en de gebieds-aanpak. Voor meer informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de circulaire en de nieuwe bijlage 5 "Sanering mobiele verontreinigingen: het saneringsresultaat".
- **Saneringsdoelstelling bij immobiele verontreinigingen en de relatie met het Bbk**
In paragraaf 4.1.2 en bijlage 4 van de circulaire wordt voor de saneringsdoelstelling van immobiele verontreinigingen de relatie met het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) verduidelijkt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen situaties waarop het Bbk volledig van toepassing is (aanvulgrond en aanbrengen leeflaag) en waarop het Bbk niet van toepassing is (bijv. verwijderen van een verontreiniging), maar waar instrumenten uit het Bbk zoals de Lokale Maximale Waarden (LMW) of functiekaart wel gebruikt kunnen worden. Verder wordt aanbevolen dat de bevoegde overheden Wbb en Bbk onderling afspraken maken (afstemming) over hun toezichthoudende en handhavende rol bij het aanbrengen van aanvulgrond op een bodemsanering.
- **gevoelige situatie bij vaststellen ernst (stap 1 van de risicobeoordeling)**
In bijlage 2 wordt in stap 1 van de risicobeoordeling een extra situatie genoemd waarbij sprake is van een gevoelige situatie, namelijk plaatsen waar sprake is van gewasconsumptie in combinatie met een verontreiniging met PCB's in de contactzone.
- **Wijzigingen bij de beoordeling van humane risico's (stap 2 en 3 van risicobeoordeling)**
De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd in bijlage 2, onderdeel 4:
 - o Bij de beoordeling van niet-vluchtige verbindingen waarbij sprake is van veel contactmogelijkheden richt de standaardbeoordeling uit stap 2 zich op de bovenste 1,0 m van een onbedekte bodem en bovenste 0,5 m van een onbedekte bodem.

- Bij de berekeningen van uitdamping van vluchtige verbindingen kan in Sanscrit in stap 2 naast 'huis met kruipruimte' ook gekozen worden voor de bouwwijzen 'beton op zand' en 'huis met kelder'.
 - In stap 3 is nu de mogelijkheid om de hoeveelheid grondingestie locatiespecifiek aan te passen voor plaatsen met relatief weinig bodemcontact.
 - Het MTR humaan (humane Maximaal Toelaatbare Risiconiveau in μg per kg lichaamsgewicht per dag) voor lood is op basis van recente onderzoeksgegevens voorlopig verlaagd van $3,6 \mu\text{g}/\text{kg}_\text{d}$ naar een waarde van $2,8 \mu\text{g}/\text{kg}_\text{d}$.
- **Wijzigingen bij de beoordeling van ecologische risico's (stap 2 en 3 van risicobeoordeling)**
- De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd in bijlage 2, onderdeel 5:
- Er is aangegeven dat de risicobeoordeling in stap 2 gebaseerd wordt op een standaarddiepte van 1m, met de mogelijkheid om gemotiveerd voor een hogere of een lagere diepte te kiezen.
 - In stap 2 is de hoogte van het 'lage' beslis criterium van de Toxische Druk (TD) verhoogd van 0,2 naar 0,25 en voor het 'hoge' beslis criterium van 0,5 naar 0,65.
- Verder zijn de volgende wijzigingen aangebracht in de oppervlaktecriteria:
- Het oppervlak bij de hoogste gevoeligheid (natuur) bij het lage beslis criterium is verhoogd van 50 m^2 naar 500 m^2 .
 - Het oppervlak bij de gemiddelde gevoeligheid (landbouw, wonen met tuin, moestuinen/volkstuinen en groen met natuurwaarden) bij het hoge beslis criterium is verhoogd van 50 m^2 naar 500 m^2 .
 - Het oppervlak bij de laagste gevoeligheid (ander groen, bebouwing, industrie en infrastructuur) is verlaagd van $0,5 \text{ km}^2$ naar 50.000 m^2 .
- In stap 3 is nu de keuze tussen de volgende twee opties: vervolgonderzoek in de vorm van Triade-onderzoek of het eerst maken van een gestructureerde maatschappelijke afweging (deskundigenoverleg) om na te gaan of vervolgonderzoek en/of sanerings- en beheermaatregelen wel zinvol of haalbaar is. Voor het maken van de maatschappelijke afweging wordt verwezen naar stap 1 t/m 3 uit de NEN 5737 (locatiespecifieke ecologische beoordeling van bodemverontreiniging). Voor de invulling van een Triade-onderzoek wordt verwezen naar de Handreiking TRIADE van het RIVM of de NEN 5737.
- **Wijzigingen bij de beoordeling van verspreidingsrisico's (stap 2 van risicobeoordeling)**
- In bijlage 2, onderdeel 6 is de omschrijving van kwetsbare gebieden in stap 2 aangepast.
- **Aanpassingen in het protocol voor de risicobeoordeling voor asbest**
- De belangrijkste wijziging in bijlage 3 van de circulaire komt voort uit het advies van de gezondheidsraad over asbest uit 2010 en heeft betrekking op stap 3 van de risicobeoordeling. Het criterium voor de concentratie asbestvezels in huisstof is verlaagd van $100 \text{ vezels}/\text{cm}^2$ naar $30 \text{ vezels}/\text{cm}^2$. Verder is het onderdeel binnen- en buitenluchtmetingen in stap 3 komen te vervallen.
- Stap 2 van de risicobeoordeling is grotendeels ongewijzigd gebleven. Wel is de toetsing van asbest in de waterbodem uit de beoordeling geschrapt en is het criterium 'duurzame en aaneengesloten verharding' en de aanwezigheid van vegetatie verduidelijkt.
- **Richtlijn voor het omgaan met niet genormeerde stoffen**
- In bijlage 6 van de circulaire is een geactualiseerde versie van de Richtlijn uit de voormalige Circulaire streef- en interventiewaarden bodemsanering uit 2000 opgenomen. De bijlage gaat achtereenvolgens in op situaties waarbij achtergrondwaarden voor grond en streefwaarden voor grondwater ontbreken. Vervolgens wordt ingegaan op de primaire beoordeling van de ernst en spoed van een geval van verontreiniging en op een aanvullende beoordeling van de ernst en de spoed (o.a. vaststellen ad-hoc-interventiewaarden).
- **Overzicht regelgeving Wbb**
- In bijlage 7 is het overzicht van alle aan de Wbb gerelateerde wet- en regelgeving geactualiseerd.